

CONSELL GENERAL

PRINCIPAT D'ANDORRA

*Grup Parlamentari
Socialdemòcrata*

ESMENA A LA TOTALITAT AL PRESSUPOST 2007

El projecte de pressupost pel 2007 presentat pel govern d'Albert PINTAT és un reflex de la malaltia econòmica d'Andorra i, alhora, no és un bon remei per a contribuir a millorar la salut de l'economia ni de les finances públiques.

Les dues darreres enquestes de conjuntura de la Cambra de Comerç (el núm. 18, juliol-desembre 2005 i el núm. 19 gener-juny 2006) són clarament pessimistes.

En la presentació efectuada fa pocs dies, el President de la Cambra ens feia un resum de la situació:

“... el primer semestre de l'any 2006 s'ha caracteritzat per una desacceleració general de l'activitat, força més acusada en els sectors comercial i hotelier –que continuen instal·lats en una fase de feblesa–, i de perfil més moderat en la indústria. La construcció, en canvi, constitueix una clara excepció d'aquest clima pessimista general, ja que, tot i que ha mostrat un cert alentiment en el ritme de creixement, ha mantingut uns nivells d'activitat encara força satisfactoris. Les perspectives de les empreses, en conjunt, no revelen cap millora apreciable i apunten a la continuïtat del debilitament progressiu de l'activitat durant els propers mesos.”

Fins i tot les darreres estadístiques del Govern, presentades aquesta setmana, tradueixen una davallada en les importacions de mercaderies. I afegiré que, a dia d'avui, la situació i les perspectives de la construcció han empitjorat sensiblement en relació a l'apreciació de la Cambra de Comerç ara fa uns mesos. Són nombrosos els contractistes d'obra que asseguren que el primer semestre d'enguany marcarà una baixada molt important en l'activitat del sector.

Com diu la presentació, el pressupost de l'Estat –no els pressupostos com els defineix reiteradament el redactor de la presentació del projecte en una tàcita confessió de l'origen inspirador de la seva ploma– hauria “... de coincidir amb el disseny de país refrendat per la majoria de la ciutadania...”

Però el redactor, mal coneixedor de la realitat andorrana, s'equivoca quan pretén que aquella majoria de la ciutadania “... va creure i creu en el nou impuls...” de l'opció política liberal.

Sr. PINTAT: el vostre impuls no té la majoria ni al país ni en aquesta cambra! I en aquesta situació, en la qual busqueu desesperadament un pacte amb CDA-SEGLE XXI que us permeti aprovar el pressupost 2007 i acabar la legislatura, el debat del pressupost no es pot limitar a una freda anàlisi de les xifres de la comptabilitat pública.

Farem una feina més positiva si aconseguim fer comprendre a l'opinió pública què està passant.

Hi ha una línia directriu en aquest pressupost?

Aquest projecte oblida quina és la utilitat del pressupost: la utilització dels diners públics per a **despeses prioritàries**.

Deixem de banda el llenguatge tècnic. Parlem simplement de les **despeses per a l'educació o l'habitatge**.

Més generalment, mirem també d'analitzar si hi ha, en el pressupost 2007, una estratègia andorrana que vulgui aconseguir **una millor posició del nostre país** en el seu embrancament necessari, indefugible, **amb la Unió Europea**.

Ah! I també parlem de l'endeutament, **del deute públic, del Govern i dels comuns, de l'Estat en definitiva**.

Perquè continuem, com l'any passat, en la pura i dura línia neoliberal dels darrers tretze projectes de pressupost: **una comptabilitat que amaga una part del passiu de l'Estat**.

De moment la pretesa reducció del dèficit pressupostari i la tendència cap a l'equilibri dels comptes públics "... en els propers tres anys..." és més aviat una **reducció òptica**.

Efecte òptic que es vol obtenir, entre altres operacions, mitjançant la transferència de resultats de l'STA i FEDA que representa, al capdavant, la **descapitalització de FEDA i STA** amb aquestes retirades de fons.

Vegem com el programa 0001, DEUTE PÚBLIC DE L'ESTAT, és a dir, els diners destinats al pagament d'interessos pel deute, s'incrementa un 90,68%: passa de 4.881.000 € (2006) a 9.308.000 € (2007).

A aquesta partida encara cal afegir-hi 1.131.000 € del programa 0002 OPERACIONS FINANCERES, destinats al pagament dels interessos que ha de satisfer el Govern a conseqüència de **disposicions de préstecs i descoberts de tresoreria**. I que no se'ns digui que l'any passat aquest concepte era de 2.032.000 € i ara s'hauria reduït en un 44% quan la setmana passada el Govern acaba d'aprovar un crèdit extraordinari de gairebé 10 M€ per a la depuradora d'Anyós. Crèdit que es finançarà amb un nou endeutament, el qual generarà quantiosos interessos.

I encara caldria sumar a aquestes despeses financeres les que el Govern s'estalvia traslladant-les als seus proveïdors, **pagant tard i malament**. Això per moltes empreses acaba representant un esforç i cost financer que posa en dubte la seva continuïtat. El Govern ha de ser respectuós amb el terminis de pagament, no pot perjudicar les empreses fent-les passar amb raons i, si per les dificultats de tresoreria, no pot pagar quan toca, sistemàticament (no a petició de l'empresa) **hauria de liquidar interessos legals de demora**, que no

compensaran els que, per negligència del Govern, les empreses han de pagar a les entitats financeres, però almenys les cobriran parcialment.

El Govern ha de ser molt exigent amb els proveïdors i contractistes en el compliment dels terminis d'execució i les qualitats pactades, **però també ha de ser seriós en els terminis de pagament.**

L'actual dinàmica és insostenible i preocupant. Però no serà pas culpabilitzant els andorrans més modestos que trobarem el camí per redreçar la situació.

Aquesta dinàmica és reversible si s'adopta una línia pressupostària rigorosa i responsable que permeti afrontar simultàniament dues qüestions de cabdal importància:

- L'endeutament global de l'Estat definit amb rigor;
- Els compromisos financers contrets a llarg termini tant d'obra pública com en relació a garantir els drets socials a la població, especialment a l'atenció a les persones dependents i les pensions de jubilació.

Però aquest segon pressupost del pretès nou impuls no va pas en aquesta línia.

En el debat de l'esmena a la totalitat de l'any passat vam exposar la nostra anàlisi de l'estat de les finances públiques. El vam qualificar en situació de fallida tècnica, en la mesura que el **Govern no podia –ni pot encara avui– fer front als compromisos pressupostaris contrets per manca de liquidesa.**

Aquest projecte de pressupost 2007, com el de l'any passat, ha vingut marcat per retallades significatives en les partides d'inversió aprovades pel Consell General en anys anteriors. Comptat i debatut, això comporta **augmentar el dèficit en infraestructures.**

Aquestes retallades tenen conseqüències **molt palpables que afecten al creixement econòmic i al benestar i la cohesió social del país:** projectes que no es realitzen, infraestructures que es posposen i obres que s'eternitzen. Tot plegat acaba **disparant el cost de les inversions**, que sovint arriben tard i algunes mai no acaben d'entrar en funcionament.

Recordem que en el pressupost de l'exercici 2006 es van retallar inversions per import de 73 milions d'euros. Entre altres partides, es van retallar 8 milions d'euros en infraestructures escolars (4 milions d'euros corresponents al nou centre de secundària de la Vall d'Orient), 20 milions d'euros del Túnel dels 2 Valires, 3 milions d'euros en col·lectors (i com tenim els rius!!!).

Aquest és el resultat d'una política, la liberal, que combina l'absència d'un model fiscal just i suficient amb els excessos en les despeses de funcionament. Excessos especialment en la contractació d'assessors, estudis i treballs tècnics: **una administració central en fallida tècnica, que per falta de liquidesa no pot tirar endavant els seus propis pressupostos.**

En el debat del pressupost de l'exercici 2006, el Sr. ministre de Finances ens deia que la retallada d'inversions no era la conseqüència de l'estat de les finances públiques sinó el resultat d'un recàlcul de tots els projectes d'inversió.

Llegim del Diari de Sessions:

“Aquí faré referència al treball fet des del ministeri d'Ordenament, per poder adequar els plurianuals a la realització real de l'obra. És a dir, a l'hora de fer el pressupost s'ha revisat obra per obra, i s'ha adequat els plurianuals, i d'aquí vénen les quantitats en negatiu dels plurianuals a les realitzacions reals que aquestes obres estan tenint, a les projeccions que tindran de cara al futur.”

Així doncs, un cop foren recalculats els projectes d'inversió no hi hauria cap motiu perquè l'import d'inversions ja votades en el Consell General no s'incloués íntegrament en el pressupost de l'exercici 2007.

Però no ha estat així. Pel 2007 també s'ha fet anar la tisora:

INVERSIONS PLURIANUALS, PRESSUPOSTADES I LIQUIDADES			
Concepte	2006	2007	Totals 2006- 2007
Inversions plurianuals previstes (A)	169.764	166.078	335.842
Modificació d'inversions plurianuals al pressupost (B)	-72.667	-49.668	-122.335
Inversions pressupostades l'exercici (C)	14.114	9.258	23.372
Inversions al projecte de pressupost (A + B + C)	111.211	125.668	236.879
% Inversions plurianuals modificades pressupost (B / A)	-43%	-30%	-36%
Nous projectes d'inversió	13%	7%	10%

Constatem doncs que més de 122 milions d'euros (20.350 milions de pessetes) no s'han inclòs –s'han retirat– en els pressupostos dels 2 darrers exercicis.

Fent l'acumulat, les inversions afectades són:

	Any 2006	Any 2007	Total
Infraestructures escolars	11,1	5,6	16,7
Infraestructures sanitàries	2,8	4	6,8
Col·lectors	3	1	4
Túnel dels 2 Valires	20	-3,1	16,8
Túnel, desviaments i altres	23	27*	50

* Desviació de Sant Julià (3), Desviació de La Massana (6,7), vial de la Unió (4,2).

Algunes de les inversions plurianuals a més de ser votades en negatiu per l'exercici 2007 ho han estat per exercicis futurs. Les més importants són:

	2007	2008	2009	2010
Túnel del Solà d'Andorra la Vella (en milions)	-3	-5,5	-31	-30
Desviació de La Massana	-6,7	-4,6		

Aquestes inversions que no s'han inclòs no han estat reemplaçades per d'altres. Fins i tot dos projectes creats l'any passat –el Museu Nacional i les noves dependències dels serveis d'Arxius– ja es veuen castigats aquest 2007 amb respectivament -330.000 € pel museu Nacional i -615.000 € pels Arxius.

Les inversions pressupostades per cada any no tenen cap lligam amb les inversions reals per 2 motius:

1. L'endarreriment en les execucions d'inversions d'anys anteriors produeix que les inversions de l'exercici, si s'adjudiquen, s'iniciïn a finals d'any i s'executin en els anys a venir i poques vegades dins de l'any del pressupost.

Crèdits reconduïts	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Inversions no finalitzades (reconduïdes)	42.502	70.900	74.598	80.100	93.300	103.000	109.600

2. Poc rigor existent amb les partides pressupostades. **El millor exemple el tenim en el crèdit extraordinari sobre la depuradora d'Anyós**, que el Govern ha tramitat quan encara estem discutint el projecte pel 2007, en el qual no hi havia fet la previsió escaient. **O també podem parlar del que semblaria la inversió més important efectuada el 2006, carril bus:** que no estava prevista en el pressupost per l'exercici (veure programa 5121 – Llibre del pressupost núm. 4 pàg. 208-235). S'ha dut a terme imputant la despesa en 4 projectes diferents –cap d'ells corresponents al projecte executat– sense modificació del pressupost, ni crèdit extraordinari, ni suplement de crèdit.

Quant a la situació de **desequilibri financer** (fons de maniobra negatiu) ja apuntat l'any passat, aquesta s'ha millorat amb l'emissió de deute públic per 260 milions d'euros de 31 de desembre del 2005. Tot i això els actius líquids, deduïts els deutes a curt termini, donaven encara un ròssec negatiu al

tancament de l'exercici, **deficitaris de més de 52 milions d'euros**, destacant l'elevat volum de factures a proveïdors pendent de pagament.

Cal recordar també el **finançament**, que de forma cada cop més generalitzada, el govern mira d'obtenir de **totes les altres administracions públiques**: a més del deute amb els comuns, que es situava a finals del 2006 al voltant dels 18 milions d'euros, cal afegir el finançament a càrrec de les entitats parapúbliques FEDA i STA tant per la retirada de dividends com per la participació obligada en inversions que convenen al Govern (CTR).

El cas de FEDA és especialment significatiu ja que en el pressupost per l'exercici 2007 es preveu que la parapública s'endeuti en uns 10 milions d'euros. **La despesa financera recaurà sobre els usuaris amb la consegüent pèrdua de competitivitat per als empresaris i de poder adquisitiu per als ciutadans.**

ELS INGRESSOS

En els darrers vuit exercicis la liquidació d'ingressos ha estat inferior a la pressupostada amb percentatges de variació importants sovint per sobre del 5% i arribant per exemple en l'exercici 2003 a un 8,2% de diferència.

En el següent quadre es mostra el percentatge d'assoliment d'ingressos dels darrers 8 anys:

	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
% Execució ingressos corrents	86,6%	96,2%	84,2%	93,4%	92,6%	91,8%	94,8%	97,9%

L'any 2005, la liquidació d'ITP va ser un 78% superior al pressupostat i va tenir un cert caire d' excepcional. Tot i això no es va assolir el pressupost d'ingressos.

En base a les liquidacions fins al 30 de novembre que ens ha fet arribar el ministeri de finances hem pogut calcular que els ingressos pel 2006 es situaven aproximadament un 5% sota del pressupostat (faltaran doncs més de 15 milions d'euros)

LIQUIDACIÓ	Presssupost 2006	Projecció liquidació 2006*	% execució 2006	Presssupost 2007	% press 2007 press 2006	% press 2007 liq 2006
DESCRIPCIÓ						
Impostos directes				11.072		
Impostos indirectes	246.973	229.635	93%	311.185	26%	36%
Sobre trans.patrim.i act.jurid.doc	22.000	25.644	117%	23.602	7%	-8%
Sobre transmissions intervius	22.000	25.644	117%	23.602	7%	-8%
Sobre el consum	224.973	203.991	91%	287.583	28%	41%
Consum béns	117.445	106.346	91%	117.887	0,4%	10,9%
Consum de serveis	44.027	53.185	121%	104.737	138%	97%
Sobre el tràfic exterior				46618		
Taxa al consum	44.711	26.501	59%	45.306	1,3%	71,0%
Tarifa Exterior Comuna (TEC)	1.674	892	53%	1.312	-22%	47,1%
Sobre el joc				2972		
IAC	14.492	14.174	98%	15.369	6,1%	8,4%
Taxes i altres ingressos						
Taxes	10.113	10.571	105%	11.110	10%	5%
Prestació de serveis	7.588	9.338	123%	7.190	-5%	-23%
Venda de béns	656	656	100%	779	19%	19%
Reintegraments	289	289	100%	232	-20%	-20%
Altres ingressos	2.352	2.352	100%	2.439	4%	4%
Produc.de distribució de resultats	14.559	14.559	100%	11.812	-19%	-19%
Rendes d'immobles				2.362		
Cànon i altres	10.809	10.888	101%	12.402	15%	14%
TOTAL PRESSUPOST D'INGRESSOS	293.339	278.288	94,9%	370.583	26,3%	33,2%

D'altra banda, l'intent d'aproximació al dèficit zero que es pregona a la presentació és també fictici ja que pel 2007 s'han pressupostat increments molt notables i no realitzables en les partides d'IMI, d'IAC, TEC i taxa al consum

En concret s'ha pressupostat un increment de la recaptació d'IMI per a l'exercici 2007 del 10,9%. Aquest optimisme en la previsió s'ha de contrastar amb la realitat: la recaptació del 2006 haurà estat inferior en un milió d'euros a la del 2005.

Més forta és encara la sobrevaloració de la previsió d'ingressos de la taxa al consum; s'ha previst un increment del 71%!!! del que es preveia recaptar per l'any 2006.

Aquestes partides suposen que el pressupost d'ingressos està inflat de forma artificial per un import d'uns 28 milions d'euros.

(Cal tenir en compte també que en el pressupost per l'exercici 2007 s'ha previst la recaptació d'ISl corresponent a 2 exercicis)

Llegíem dilluns unes declaracions del ministre de Finances, en les quals ens convidava a explicar com finançaríem les nostres propostes alternatives en política social.

Els direm, més ben dit, els recordarem, perquè ja ho vam dir públicament el passat mes de setembre, coincidint amb la visita a Andorra del FMI: **ho finançaríem fent que les entitats bancàries estrangeres que han realitzat unes plusvàlues d'escàndol en vendre la seva participació a Banc Internacional-Banca Mora –el BBVA– en vendre Caixa Bank a Crèdit Andorrà –La Caixa– i finalment en vendre la seva participació a Crèdit Andorrà –La Caixa– haguessin de pagar un impost de transaccions patrimonials i una plusvàlua.**

Però hi ha dues polítiques. La seva consisteix a mirar cap a un altre costat. S'estimen més revisar el preu de les escriptures dels joves d'Andorra que s'endeuten per comprar el seu habitatge –i fer-los pagar un suplement d'ITP– en lloc d'encarar-se amb els desinversors estrangers **que s'emporten, sense pagar ni cinc cèntims d'impost, sumes que representen, només en la darrera operació, gairebé tres vegades el pressupost de l'Estat pel 2007!!!.**

ALGUNS COMENTARIS SOBRE L'EVOLUCIÓ DE LA DESPESA

PERSONAL (Capítol 1):

L'increment respecte l'any anterior és d'un 7,4%. Tot i que hi ha una **reducció d'un 73,5% del pressupost de personal del Departament de turisme per la seva privatització.** Curiosa manera de respectar el Consell General: quan encara no s'ha aprovat la llei de creació d'Andorra Turisme, S.A. i tot apunta que només teniu 14 vots –i no pas la majoria– per fer-la aprovar, ja la doneu per aprovada en el pressupost!

Aquest pressupost posa en evidència **el menysteniment cap al personal que treballa al servei de l'Administració.** Menysteniment que ha esdevingut una constant en els pressupostos del govern liberal.

Es reforça així la ja habitual pràctica de **contractació de multitud d'assessors, d'informes i estudis i treballs tècnics, que sovint menystenen la capacitat i la responsabilitat professional de molts funcionaris,** que no només estan altament qualificats sinó que també compten amb una important experiència i coneixement de l'administració.

Es retallen la formació, els incentius i fins i tot el vestuari del personal funcionari mentre augmenten de forma espectacular, novament, els assessors, els estudis i els treballs tècnics.

En el pressupost per l'exercici 2007 s'ha previst:

- ✓ reducció del 42,7% de la partida d'incentius del personal funcionari;
- ✓ reducció del 13,3% de la partida global de formació de personal, 26,2% de retallada només a funció pública;
- ✓ reducció del 13,9% de la partida de vestuari;
- ✓ 5,5% d'increment de remuneracions del personal funcionari.

A l'altra banda:

- ✓ 19,8% d'increment de personal de relació especial
- ✓ 22,7% d'increment salarial al personal de relació especial, entre aquest, la gratificació del Secretari d'Estat de la funció pública que passa de 65.912€ a 77.755€ (increment del 18%);
- ✓ 84,9% d'increment de dietes dels agents de l'administració;
- ✓ 19,35% d'increment d'assessoraments externs (capítol 2).

En aquest àmbit és especialment il·lustratiu el programa 1211:

“L'Oficina Estratègica Tecnològica” de l'any 2006 ha passat a denominar-se “Oficina d'Innovació Empresarial”. L'any 2006 eren tres persones de relació especial. El 2007 seran 5 persones de relació especial, un assessor i una nova contractació de relació especial. Les despeses de gratificació de l'any 2006 eren de 86.447 €. El 2007 seran de 313.555 €: **un increment del 262%**.

No hi ha diners per contractar nous bombers. En sobra, pel que sembla, pels assessors i el personal especial de contracte digital.

Un altre programa que mereix un comentari és el 1321 RELACIONS DIPLOMÀTIQUES. Les gratificacions assenyalades a alguns ambaixadors i tècnics no guarden coherència ni entre elles ni amb el conjunt de l'administració.

Dubtem que la improvisació versallesca que presideix el ministeri sigui explicació suficient i ja des d'ara anunciem una iniciativa legislativa adreçada a aclarir l'opaca gestió del pressupost del ministeri d'Exteriors i el seu organigrama.

INVERSIONS (Capítol 6):

A part del ja comentat en els plurianuals, hi ha 2 partides a destacar:

Disminució del 39,3% de les inversions en edificis escolars.

Increment del 26,2% de la partida d'estudis i projectes d'inversió!!

ELS SERVEIS PÚBLICS MENYSTINGUTS

ORGANISMES DE JUSTÍCIA (programa 1421) experimenta un increment del 7,8%: passa de 5.941.000 € a 6.407.000 €. Un increment molt insuficient ateses les necessitats de l'administració de justícia. Una administració que només rep un 1,6% del pressupost de l'Estat.

PREVENCIÓ I EXTINCIÓ D'INCENDIS (programa 2212). El Govern no disposa de diners per contractar nous bombers. Disposa, això sí, de 183.186 € per gratificar una persona de relació especial que ja s'ha incorporat al servei de Bombers durant l'any 2006.

SERVEI DE POLICIA (programa 22610). Durant tot l'any 2006 hem rebut queixes d'agents de policia relatives a la manca d'uniformes i equipament bàsic. El pressupost augmenta les despeses d'atencions protocol·làries de 18.000 € el 2006 a 55.000 € pel 2007.

BEQUES I AJUDES ALS ESTUDIANTS (programa 3211) La partida prevista pel projecte 0004, Ajudes estudi, que fa referència a les beques de menjador, d'esquí escolar i de formació passa de 758.427 € l'any 2006 a 763.448 € l'any 2007: un increment del 0,6%. Aquest projecte apareix, entre parèntesi, amb la denominació complementària de "beques de beneficència" que és tota una confessió de quina visió té aquest govern liberal del dret dels ciutadans a l'educació i de la igualtat d'oportunitats.

És una nova mostra de la sensibilitat social del partit liberal: en dos anys de nou impuls, **la partida destinada a beques ha disminuït en un 29,6%**.

POLÍTIQUES D'HABITATGE (programa 3221) Aquest sembla, a la vista del rebombori mediàtic, que és un dels programes "estrella" del govern liberal. En el projecte 2007 el nou impuls ha servit per incrementar en un 54% les despeses de personal, que passen de 91.000 € a 140.000 €.

Pel contrari, els projectes 002 MESURES DE COMPRA i 003-MESURES DE LLOGUER disminueixen en un 38,45% i un 10,18% respectivament.

CONCLUSIONS

En definitiva, Sr. PINTAT, li he de tornar a dir si fa o no fa el mateix que li deia el 12 de gener de l'any passat, en defensar l'esmena a la totalitat de l'anterior exercici.

Cregui'm que m'hauria agradat no haver de repetir-me.

Però en aquest pressupost pel 2007 no hi ha cap nou impuls sinó una clara continuïtat en la manca de planificació financera dels darrers dotze anys.

Avui, més encara que fa un any, la imprevisió, la política liberal curta de vista i clientelar **té una clara i negativa incidència en el desenvolupament econòmic i social del país.**

Pitjor encara que el del 2006, aquest pressupost, Sr. PINTAT, no és que no porti solucions al problema de l'habitatge pels joves i grans. **Ni tan sols se les planteja.** Més encara que en el pressupost 2006 la vostra política de braços caiguts us fa presoner i alhora copartícep per omissió de l'especulació immobiliària fruit de l'arribada de diner, negre o gris, de fora de casa nostra.

Aquest no és un bon pressupost.

En l'àmbit social no porta cap avenç en el suport a les famílies ni a la gent gran. Ja hem vist que retalla encara les minses previsions de l'any passat.

La vostra política **d'abandonament social** trasllada als comuns la gestió – humana i pressupostària– de les dues Andorres que heu provocat en contribuir decisivament a l'avarada de l'ascensor social.

Tant el Comú d'Encamp com el Comú d'Andorra la Vella –i també altres comuns de majoria liberal com el d'Escaldes-Engordany– han de donar així àmplia cobertura de les necessitats de suport, socials, culturals i esportives, per a tots els ciutadans de les seves parròquies i en totes les franges d'edat.

Us donaré com exemple el Comú d'Andorra la Vella que ha anat augmentant els recursos a disposició dels ciutadans de forma molt significativa.

El pressupost del Departament de Social per a l'exercici 2007 és de 6,1 milions d'euros mentre que en l'exercici 2003 era de 1,2 milions d'euros.

Facilitar la conciliació de la vida laboral i familiar, així com prestar les indispensables atencions cap a la gent gran i persones amb dificultats físiques i/o econòmiques **ha estat i és una prioritat en els comuns de govern socialdemòcrata.**

Mentre els liberals retalleu la despesa social i regategeu prestacions per convertir-les en beneficència, les necessitats socials, de suport i d'ajudes a ciutadans en dificultat, han crescut de manera molt important en els darrers anys. És l'Andorra a dues velocitats, l'existència de la qual no és un invent dels socialdemòcrates, ni del conjunt de l'Alternativa. L'existència preocupant d'una fractura social l'ha denunciat CARITAS ANDORRANA reiteradament. I l'informe CAMDESSUS, aquell que teniu tan ben tancat a un calaix, també ho constata i en demana solucions.

Llegim-lo:

“El problema de les condicions de vida dels treballadors temporers i de la fracció menys afavorida de la població hauria de ser tractat com més aviat millor per tal de corregir les formes més agudes de precarietat i d'exclusió.

En matèria social, l'objectiu és clar. Un país enclavat entre França i Espanya, l'ingrés per càpita del qual és ara certament superior a la

mitjana d'aquests dos països, ha de reformar progressivament les seves lleis i el seu dispositiu de protecció social per portar-los al nivell del dels dos països veïns i posar en harmonia la legislació social amb les regles de l'Organització Internacional del Treball (OIT). Continuar amb el diferencial actual seria xocant. Es tradueix ja ara en serioses dificultats, especialment en les activitats turístiques, per poder fidelitzar la mà d'obra, i podria donar lloc en qualsevol moment a tensions socials particularment indesitjables.”

(Andorra. De les excepcions a l'exemplaritat, pàg. 37)

En un moment que el curt termini ho condiciona tot, hem de reintroduir la **democràcia de perspectiva**.

La planificació és necessària per programar els mitjans financers, humans i materials, que cal destinar als serveis públics que han de contribuir a restablir la justícia social.

La política pressupostària que nosaltres defensem i que un govern de l'Alternativa aplicarà, suposa destinar les dotacions necessàries per fer front a tres imperatius importants que la política liberal menysté:

- El suport a l'educació, la formació professional i la progressió cap a una “economia del coneixement”;
- La protecció del medi natural;
- La preservació de la cohesió social.

Són, també, propostes de Michel CAMDESSUS que compartim.

Volem **una societat solidària i no una societat precària** perquè aquest pressupost no ajuda a les economies familiars.

Educació i sanitat són peces essencials del pacte social que, en el marc de la Constitució, fonamenta Andorra. I aquest pressupost les menysté.

Com també és un element indispensable, absent del vostre projecte de pressupost, una ferma política d'inversió en obra pública d'infraestructures, al servei de l'economia productiva.

Les insuficiències del projecte i la manca evident d'inversió en millorar la situació posen en evidència la política liberal.

En conclusió, no podem donar suport al projecte i votarem l'esmena a la totalitat.

Casa de la Vall, 18 de gener del 2007